SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/194
Dok.nr:	26/768
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Brita Kleivan
Dato:	14.01.2026

KS Debatthefte 2026 Tid for taktskifte

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 017/26	Formannskapet	19.02.2026
PS - 002/26	Kommunestyret	26.02.2026

Kommunestyret VEDTAK:
1. Hva må vi gjøre i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

- Arrangere arbeidsmøter mellom politikk, administrasjon og fagorganisasjoner for felles situasjonsforståelse.
- Innbyggerdialog - skape forståelse av forventningsgapet hos innbyggere/brukere
- Strukturendringer - etablere større fagmiljø – bruke kompetanse mer effektivt
- Videreutvikle ILAG tjenestesamarbeid – med andre fagområder om tjenesteleveranse
- Sette i gang prosjekter innen tjenesteinnovasjon
- Investere i digitale løsninger

2. Hvordan kan vi i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene ta i bruk de arbeidskraftressursene som finnes?

- Etablere utdanningsstillinger/arbeidsplasser for innbyggere i utenforskap
- Tiltak for å aktivere pensjonister til vikaroppdrag

3. Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet

- Øke kunnskapen om totalforsvaret hos politikere, administrasjon, næringslivet og innbyggere
- Oppdatere kommunens overordna beredskapsplan
- Informasjonskampanjer om egenberedskap til befolkningen
- Sikre nødvendige fagressurser innen krise og beredskap i administrasjonen

Vi må bygge et samfunn der kommune og næringsliv sammen åpner dørene for nye hoder og nye hender. Bare slik skaper vi framtidens velferd. Sammen.

Kommunestyret ber kommunedirektøren konkretisere punktene om tiltak og prioriteringer, slik at disse passer spesifikt til Sortland kommune. Det legges frem sak for formannskapet og/eller gruppa som deltar i KS sitt nettverk om Bærekraftig kommuneøkonomi. Dette sikrer at vi får forankret tiltakene både politisk og administrativt.

1. **Styrket forebygging og sosial bærekraft**
   Kommunen skal prioritere brede, forebyggende tiltak rettet mot hele befolkningen, særlig innen oppvekst, folkehelse og aktiv aldring, for å redusere behovet for kostnadskrevende individrettede tiltak. Forebygging er både sosialt rettferdig og økonomisk klokt.

2. **Tydeligere ansvar for egen alderdom og boligpolitisk satsing**
   Kommunen skal i større grad informere innbyggerne om forventninger til planlegging av egen alderdom. Det skal legges til rette for utvikling av flere aldersvennlige boliger med universell utforming og sosiale fellesskapsløsninger som gjør det mulig å bo lengre hjemme og støtte hverandre.Dette reduserer ensomhet, styrker fellesskap og avlaster kommunale tjenester.
3. **Bedre mobilisering av arbeidskraft**
   Kommunen skal arbeide for å redusere ufrivillig deltid, styrke heltidskultur, øke antall lærlingeplasser og koble integrering og språkopplæring tettere til arbeid. Mobilisering av arbeidskraft handler også om å legge til rette for at folk kan ta større ansvar for egen livssituasjon.
4. **Mer robust interkommunalt samarbeid**
   Kommunen skal styrke samarbeid med nabokommuner for å utvikle mer robuste og kostnadseffektive løsninger innen blant annet velferdsteknologi, KAD, korttidsplasser, rehabilitering, IT og andre spesialiserte tjenester. Det ligger betydelig effektiviseringspotensial i å utvikle dette på tvers av kommuner.
5. **Styrket beredskap og økonomisk handlingsrom**
   Kommunen skal prioritere økonomisk buffer, kompetanse i kritiske tjenester og styrket samhandling med frivillighet og lokalsamfunn. Et samfunn der flere bor aldersvennlig, er mer selvhjulpne og har sosiale nettverk, har også bedre beredskap.

Beredskap er også å sikre arbeidskraft, og utvikle et system for det. Det må være jevnlige øvelser for større katastrofer - storbrann, strømbrudd, data angrep.
Egenberedskapsuka er viktig og må få et innhold som involverer lokalbefolkningen.

Innstilling fra Formannskapet - 19.02.2026 - 017/26
Saken oversendes kommunestyret.

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Saken er drøftet og følgende innspill gis: …

Kommunestyret behandling - 26.02.2026 - PS-002/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Helhetlig forslag fra Rødt , foreslått av Christoffer Ellingsen, Rødt

Heilhetlig forslag fra Rødt

Taktskifte for bærekraftig velferd

1. Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

KS sine debatthefter de siste årene tegner et tydelig bilde av en kommunesektor under press. Økende behov i helse og omsorg, en skole med knappere ressurser, rekrutteringskrise og en stadig mer urolig verden krever robuste fellesskapsløsninger.

Problembeskrivelsen er i stor grad riktig. Men analysen svikter når løsningene igjen og igjen kokes ned til omstilling, effektivisering og høyere "endringstakt".

Vi vil advare mot en utvikling der språket om forventningsgap og bærekraftig velferd brukes for å legitimere en nedbygging av tjenestene. Når innbyggernes forventninger omtales som et problem, risikerer vi å flytte oppmerksomheten bort fra det som er kjernen: at staten over tid har gitt kommunene flere oppgaver uten tilsvarende finansiering.

Effektivisering, eller «omstilling», i helse og oppvekst, er noe Sortland kommune har holdt på med de siste 30 årene. Men sykepleiere, lærere og fagarbeidere kan i liten grad erstattes av digitale løsninger. Kommunene kan ikke lenger effektivisere seg ut av en strukturell underfinansiering. Premisset for spørsmål 1 er derfor feil.

2. Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene ta i bruk de arbeidskraftressursene som finnes?

Oppspart økonomi har berga oss de siste årene, nå ligger Robek på terskelen.

En konsekvens av årvisse kutt i eldreomsorgen er at helsearbeidere slutter i jobben, og færre søker seg til yrket, samtidig som penger brukes på nødvendig innleie fra vikarbyrå og gebyrer for ferdigbehandlede pasienter. Skal vi kunne ta i bruk de arbeidskraft-ressursene som finnes, må vi øke grunnbemanninga, ikke effektivisere arbeidsfolk til bristepunktet.

6-timersdagen med full lønn har vært prøvd med hell i kommuner som Verdal, Lillestrøm, Nittedal, Rana og Drammen.

Anstrengt økonomi med årvisse kutt gjør kommunene mindre attraktive arbeidsgivere, og tryggheten til folk settes i spill.

KS bør i større grad bruke sin samlede tyngde til å stille tydelige krav til nasjonale myndigheter. Kommunene er grunnmuren i den norske modellen. Når grunnmuren svekkes, settes hele velferdsstaten i fare. Kommunesektoren må sikres forutsigbar og tilstrekkelig finansiering. Bemanningen i velferdstjenestene må opp, og de ansatte må tilbys lønns- og arbeidsvilkår som gjør det mulig å rekruttere og beholde fagfolk.

Staten har siden 2005 ikke fullfinansiert kommunenes pensjonsforpliktelser. På landsbasis beløper underfinansieringa seg nå til rundt 70 mrd kr. For Sortland kommune utgjør det mange 10-talls mill.kr. Dette innebærer at kommunen må ta opp "forbrukslån" for å dekke manglende likviditet.

Sortland kommune ber KS om å arbeide for at staten fullfinansierer kommunenes pensjonsutgifter og at det opparbeidede akkumulerte premieavviket blir nedbetalt i løpet av de neste årene. Det å styrke kommuneøkonomien for å møte kommende behov i eldreomsorgen bør være den viktigste oppgaven for KS de kommende årene.

Taktskrifte for skjerpet beredskap

3. Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

Da Narvik ble angrepet i 1940, evakuerte befolkninga til hytter på Bjørnefjell og Veggfjellet, mens barn ble sendt til slektninger på landet, for dem som hadde. I en eventuell krig vil liv og helse i stor grad fortsatt bero på om vi da har levedyktige distrikt, der det fortsatt er matproduksjon, og der vannkildene er mange.

I tillegg vil sannsynlige klimaendringer som medfører villere uvær og flom kreve økt beredskap. Utfall av viktig digital infrastruktur som telekommunikasjon, internett og stengte veier og jernbane vil måtte kreve at kommunen har beredskapsplaner for eventuelle slike hendelser av langvarig karakter. Det samme kan skje ved såkalt hybrid krigføring.

<u>Forslag til vedtak fra Venstre, foreslått av Jørn Hermod Martinussen, Venstre</u>

Vi må bygge et samfunn der kommune og næringsliv sammen åpner dørene for nye hoder og nye hender. Bare slik skaper vi framtidens velferd. Sammen.

Forslag til vedtak fra H, FRP, SP, INP, foreslått av Ann Cathrin Stafseth, Høyre

Kommunestyret ber kommunedirektøren konkretisere punktene om tiltak og prioriteringer, slik at disse passer spesifikt til Sortland kommune. Det legges frem sak for formannskapet og/eller gruppa som deltar i KS sitt nettverk om Bærekraftig kommuneøkonomi. Dette sikrer at vi får forankret tiltakene både politisk og administrativt.

Forslag fra AP, foreslått av Tove Mette Bjørkmo , Arbeiderpartiet

1. **Styrket forebygging og sosial bærekraft**
   Kommunen skal prioritere brede, forebyggende tiltak rettet mot hele befolkningen, særlig innen oppvekst, folkehelse og aktiv aldring, for å redusere behovet for kostnadskrevende individrettede tiltak. Forebygging er både sosialt rettferdig og økonomisk klokt.
2. **Tydeligere ansvar for egen alderdom og boligpolitisk satsing**
   Kommunen skal i større grad informere innbyggerne om forventninger til planlegging av egen alderdom. Det skal legges til rette for utvikling av flere aldersvennlige boliger med universell utforming og sosiale fellesskapsløsninger som gjør det mulig å bo lengre hjemme og støtte hverandre.Dette reduserer ensomhet, styrker fellesskap og avlaster kommunale tjenester.
3. **Bedre mobilisering av arbeidskraft**
   Kommunen skal arbeide for å redusere ufrivillig deltid, styrke heltidskultur, øke antall lærlingeplasser og koble integrering og språkopplæring tettere til arbeid. Mobilisering av arbeidskraft handler også om å legge til rette for at folk kan ta større ansvar for egen livssituasjon.
4. **Mer robust interkommunalt samarbeid**
   Kommunen skal styrke samarbeid med nabokommuner for å utvikle mer robuste og kostnadseffektive løsninger innen blant annet velferdsteknologi, KAD, korttidsplasser, rehabilitering, IT og andre spesialiserte tjenester. Det ligger betydelig effektiviseringspotensial i å utvikle dette på tvers av kommuner.
5. **Styrket beredskap og økonomisk handlingsrom**
   Kommunen skal prioritere økonomisk buffer, kompetanse i kritiske tjenester og styrket samhandling med frivillighet og lokalsamfunn. Et samfunn der flere bor aldersvennlig, er mer selvhjulpne og har sosiale nettverk, har også bedre beredskap.

Beredskap er også å sikre arbeidskraft, og utvikle et system for det. Det må være jevnlige øvelser for større katastrofer - storbrann, strømbrudd, data angrep.
Egenberedskapsuka er viktig og må få et innhold som involverer lokalbefolkningen.

Kommunedirektørens oppdaterte innstilling, foreslått av ,

1. Hva må vi gjøre i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

- Arrangere arbeidsmøter mellom politikk, administrasjon og fagorganisasjoner for felles situasjonsforståelse.
- Innbyggerdialog - skape forståelse av forventningsgapet hos innbyggere/brukere
- Strukturendringer - etablere større fagmiljø – bruke kompetanse mer effektivt
- Videreutvikle ILAG tjenestesamarbeid – med andre fagområder om tjenesteleveranse

- Sette i gang prosjekter innen tjenesteinnovasjon
- Investere i digitale løsninger

2. Hvordan kan vi i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene ta i bruk de arbeidskraftressursene som finnes?

- Etablere utdanningsstillinger/arbeidsplasser for innbyggere i utenforskap
- Tiltak for å aktivere pensjonister til vikaroppdrag

3. Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet

- Øke kunnskapen om totalforsvaret hos politikere, administrasjon, næringslivet og innbyggere
- Oppdatere kommunens overordna beredskapsplan
- Informasjonskampanjer om egenberedskap til befolkningen
- Sikre nødvendige fagressurser innen krise og beredskap i administrasjonen

Tilleggsforslag fra MDG , foreslått av Toine Catharine Sannes, Miljøpartiet De Grønne

Tillegg etter "Lønnsnivået skal være konkurransedyktig":

«KS skal fremstå som en forhandlingspart som hører på og involverer de ansatte.»

Tørn-oppgavefordeling, foreslått av Sigrid Randers-Pehrson, Sosialistisk Venstreparti

Sortland kommune bør rullere hvilke oppgaver de ansatte gjør via «Tørn» oppgavefordelingsprosjekt.

Kommunalsjef Organisasjon og utvikling, Brita Kleivan redegjorde for saken.

(Vedlegg)

Votering:

Kommunedirektørens oppdaterte innstilling enstemmig vedtatt.

Helhetlig forslag fra Rødt falt;
4 stemmer for (2 Rødt, 2 SV)
23 stemmer mot (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 1 MDG, 4 AP, 1 V)

Forslag fra Venstre vedtatt;
25 stemmer for (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 1 MDG, 4 AP, 2 SV, 1 V)
2 stemmer mot (2 Rødt)

Forslag fra H, FRP, SP, INP vedtatt;
25 stemmer for (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 1 MDG, 2 Rødt, 4 AP, 1 V)
2 stemmer mot (2 SV)

Forslag fra AP enstemmig vedtatt.

Forslag fra MDG falt;
9 stemmer for (1 MDG, 2 Rødt, 4 AP, 2 SV)
18 stemmer mot (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 1 V)

Forslag fra SV falt;
10 stemmer for (1 MDG, 2 Rødt, 4 AP, 2 SV, 1 V)
17 stemmer mot (12 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP)

Kommunestyret PS - 002/26 VEDTAK:
1. Hva må vi gjøre i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

- Arrangere arbeidsmøter mellom politikk, administrasjon og fagorganisasjoner for felles situasjonsforståelse.
- Innbyggerdialog - skape forståelse av forventningsgapet hos innbyggere/brukere
- Strukturendringer - etablere større fagmiljø – bruke kompetanse mer effektivt
- Videreutvikle ILAG tjenestesamarbeid – med andre fagområder om tjenesteleveranse
- Sette i gang prosjekter innen tjenesteinnovasjon
- Investere i digitale løsninger

2. Hvordan kan vi i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene ta i bruk de arbeidskraftressursene som finnes?

- Etablere utdanningsstillinger/arbeidsplasser for innbyggere i utenforskap
- Tiltak for å aktivere pensjonister til vikaroppdrag

3. Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet

- Øke kunnskapen om totalforsvaret hos politikere, administrasjon, næringslivet og innbyggere
- Oppdatere kommunens overordna beredskapsplan
- Informasjonskampanjer om egenberedskap til befolkningen
- Sikre nødvendige fagressurser innen krise og beredskap i administrasjonen

Vi må bygge et samfunn der kommune og næringsliv sammen åpner dørene for nye hoder og nye hender. Bare slik skaper vi framtidens velferd. Sammen.

Kommunestyret ber kommunedirektøren konkretisere punktene om tiltak og prioriteringer, slik at disse passer spesifikt til Sortland kommune. Det legges frem sak for formannskapet og/eller gruppa som deltar i KS sitt nettverk om Bærekraftig kommuneøkonomi. Dette sikrer at vi får forankret tiltakene både politisk og administrativt.

1. **Styrket forebygging og sosial bærekraft**
   Kommunen skal prioritere brede, forebyggende tiltak rettet mot hele befolkningen, særlig innen oppvekst, folkehelse og aktiv aldring, for å redusere behovet for kostnadskrevende individrettede tiltak. Forebygging er både sosialt rettferdig og økonomisk klokt.
2. **Tydeligere ansvar for egen alderdom og boligpolitisk satsing**
   Kommunen skal i større grad informere innbyggerne om forventninger til planlegging av egen alderdom. Det skal legges til rette for utvikling av flere aldersvennlige boliger med universell utforming og sosiale fellesskapsløsninger som gjør det mulig å bo lengre hjemme og støtte hverandre.Dette reduserer ensomhet, styrker fellesskap og avlaster kommunale tjenester.
3. **Bedre mobilisering av arbeidskraft**
   Kommunen skal arbeide for å redusere ufrivillig deltid, styrke heltidskultur, øke antall lærlingeplasser og koble integrering og språkopplæring tettere til arbeid. Mobilisering av arbeidskraft handler også om å legge til rette for at folk kan ta større ansvar for egen livssituasjon.
4. **Mer robust interkommunalt samarbeid**
   Kommunen skal styrke samarbeid med nabokommuner for å utvikle mer robuste og kostnadseffektive løsninger innen blant annet velferdsteknologi, KAD, korttidsplasser, rehabilitering, IT og andre spesialiserte tjenester. Det ligger betydelig effektiviseringspotensial i å utvikle dette på tvers av kommuner.
5. **Styrket beredskap og økonomisk handlingsrom**
   Kommunen skal prioritere økonomisk buffer, kompetanse i kritiske tjenester og styrket samhandling med frivillighet og lokalsamfunn. Et samfunn der flere bor aldersvennlig, er mer selvhjulpne og har sosiale nettverk, har også bedre beredskap.

Beredskap er også å sikre arbeidskraft, og utvikle et system for det. Det må være jevnlige øvelser for større katastrofer - storbrann, strømbrudd, data angrep.
Egenberedskapsuka er viktig og må få et innhold som involverer lokalbefolkningen.

Formannskapet behandling - 19.02.2026 - PS-017/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag til vedtak fra H, FRP, SP, foreslått av Ann Cathrin Stafseth, Høyre

Saken oversendes kommunestyret.

Votering:
Forslag fra H, FRP, SP enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 017/26 VEDTAK:
Saken oversendes kommunestyret.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Kommunesektorens organisasjon KS ønsker innspill i årets debatthefte «Debatthefte 2026. Tid for taktskifte». Kommunedirektøren legger i denne saken frem problemstillingene i debattheftet til politisk behandling.

FAKTA I SAKEN
KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via debattheftet. Dokumentet bør leses i sin helhet og er vedlagt saken.

Innspillet fra Sortland kommune sammenstilles av KS Nordland og tas med som beslutningsgrunnlag når KS Hovedstyre senere behandler temaene. Sammenstilling av svarene vil følges opp i kommende konferanser og generelt i det interessepolitiske arbeidet.

VURDERING
Kommunesektoren står overfor store utfordringer som krever raske omstillinger og tydelige politiske prioriteringer. Debattheftet i fjor handlet om forventningsgapet, et gap mellom hva som kreves og forventes av kommunesektoren og hva som er mulig å få til med resursene som er tilgjengelig.

Dette debattheftet handler om hva kommuner og fylkeskommuner selv kan og bør gjøre nå for å redusere forventningsgapet og møte de store og dramatiske sikkerhetspolitiske endringene i verden og i Norge.

KS vil utfra svarene dere gir, følge opp både med forventinger overfor nasjonale myndigheter og i annet interessepolitisk arbeid, samt som utviklingsaktør overfor medlemmene og som arbeidsgiverorganisasjon.

Taktskifte for bærekraftig velferd

Kommunesektoren står overfor store og økende utfordringer knyttet til befolkningsutvikling, arbeidskraft og økonomi. Antallet eldre vil dobles innen 2050, og kommuner og fylkeskommuner vil møte betydelige økonomiske og personellmessige begrensninger.

Det er derfor avgjørende å foreta nødvendige prioriteringer, mobilisere innbyggernes ressurser og bruke tilgjengelige arbeidskraftressurser mest mulig effektivt, for å sikre at innbyggerne har tillit til et bærekraftig velferdssamfunn også i fremtiden.

For å møte utfordringene må endringstakten økes:

- Planlegge og forebygge bedre, for å bidra til at innbyggerne kan bo hjemme lengre og leve friske liv, for eksempel gjennom tilrettelegging av boliger og bomiljøer nær tjenestene.
- Godt samarbeid i kommuner og fylkeskommuner mellom folkevalgte og administrasjon, samt godt partssamarbeid.
- Godt samarbeid med lokalsamfunnet for å sikre at tiltakene blir mer treffsikre og øke forståelsen for nødvendige endringer.
- Digitalisering, innovasjon og forsøk for å skape bærekraftige tjenester. Nye teknologiske løsninger kan frigjøre arbeidskraft og gjøre hverdagen enklere for både ansatte og innbyggere, samtidig som de gir mulighet for bedre ressursutnyttelse.
- På selvstendig grunnlag vurdere tettere samarbeid og om det er mer hensiktsmessig å slå seg sammen med andre for å styrke fagmiljøer og rekruttering.

- Effektivisere og prioritere tjenestetilbudet i takt med befolkningsutviklingen. Kommunen må tilpasse omfang og innhold i tjenestene etter lokale behov og ressursgrunnlag, og vurdere hva som er "godt nok".

Nok arbeidskraft og riktig bruk av ansattes kompetanse er avgjørende for en bærekraftig velferd framover. For å mobilisere mer arbeidskraft er løsningene å inkludere flere i arbeidslivet, redusere sykefraværet, forlenge yrkeslivet og organisere arbeidet på nye måter. I tillegg er det mye å hente ved å mobilisere innbyggernes egne ressurser.

Kommunene har i økende grad tatt i bruk fleksible arbeidstidsordninger som langvakter og årsturnus for å sikre stabile tjenester og møte behovene til dagens arbeidstakere. Langvakter, ofte brukt i helger, gir mer stabil bemanning, lavere sykefravær og bedre arbeidsmiljø. Årsturnus gir forutsigbare arbeidsplaner og bedre oversikt over ressursbruken.

Kommunene har gitt KS tydelige tilbakemeldinger om behovet for større handlingsrom til å planlegge og organisere arbeidstiden. KS har fulgt opp dette i samarbeid med partene, og jobber nå for nasjonale løsninger som gjennomsnittsberegning av arbeidstid og en sentral avtale om langvakter. Dette støttes av helsepersonellkommisjonen og er omtalt i regjeringens Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027.

Spørsmål til drøfting:

1. **Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?**

Forslag til tiltak/prioriteringer:

Folkehelsearbeid – økt fokus på forebygging av innbyggernes helse

- Systematisk gjennomgående arbeid i kommunens tjenesteområder
- Delkapittel i alle nye/reviderte kommunedel- og temaplaner
- Etablere samhandlingsarenaer der innbyggere og kommunen har folkehelse som tema

Bomiljø – boligpolitikk

- Revisjon av boligsosial plan
- Bomiljø som tema i revisjon av arealplan / byplan

Frivillighet

- Etablere møteplasser mellom frivillige organisasjoner og kommunen for å kartlegge mulighetsrom for bidrag inn i velferdstjenestene

Digitalisering

- Revisjon av Digitaliseringsstrategien (foreligger vedtak)
- Handlingsplaner for hver sektor – prioriteringsliste/oversikt over behov for innvestering av digitale verktøy

- Systematisk arbeid internt med implementering av nye digitale verktøy og fornying av arbeidsprosesser for effektivisering av tjenestene
- Tiltak for økt digital kompetanse – ansatte, politikere, innbyggere

Arbeidskraft og kompetanse

- Etablere større fagmiljø (endrete strukturer)
- Samarbeide med andre kommuner om tjenestetilbud (utvide med flere fagområder via ILAG tjenestesamarbeid)
- Organisere arbeidet annerledes – endret oppgavedeling
- Fortsette med nye tiltak for å redusere sykefravær
- Tiltak for å få ansatte til å stå lenger i arbeid

Godt samarbeid mellom politikk, administrasjon og fagorganisasjonene

- Felles forståelse for utfordringsbilder og kunnskapsgrunnlag for bærekraftige velferdstjenester

Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene bruke og mobilisere de arbeidskraftressursene vi har best mulig for å løse samfunnsoppdraget vårt?

Forslag til tiltak/prioriteringer:

- Arbeidsdeling – differensiere oppgaver slik at ufaglærte kan overta oppgaver som ikke krever formell kompetanse
- Etablere flere praksisplasser som er i interessefeltet for ungdom i utenforskap
- Etablere utdanningsstillinger, der ufaglærte kan få et utdanningsløp til fagbrev internt i kommunen
- Aktiv rekruttering av pensjonister som vikarer

Taktskifte for skjerpet beredskap

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa er mer alvorlig enn på lenge, og kommuner og fylkeskommuner har en sentral rolle som førstelinje i totalforsvaret. Hacker-angrep, påvirkningsaksjoner, klimaendringer og geopolitiske trusler stiller nye krav til beredskap og krisehåndtering.

Stortinget har behandlet totalberedskapsmeldingen, som understreker kommunenes ansvar for grunnberedskap og fylkeskommunenes koordinerende rolle, som bygger på NATOs syv grunnleggende forventninger til samfunnets motstandsdyktighet. Kommunene skal sikre kontinuitet i kritiske tjenester, robust kraftforsyning, mat- og vannforsyning, evakuering og transport, sivile kommunikasjonssystemer og helsetjenester – også i kriser og krig.

For å skjerpe beredskapen kan dette være aktuelle tiltak for kommunene og fylkeskommunene:

- Samarbeide tettere lokalt. Kommunale beredskapsråd og samarbeide med frivillige, næringsliv, politi og andre aktører styrker evnen til å forebygge og håndtere kriser, og gir bedre koordinering av ressursene.
- Rekruttere arbeidskraft. Ved krise eller krig kan staten beordre innbyggere til sivilt arbeid, men loven avklarer ikke kommunenes behov for personell, for å ivareta kritiske tjenester.

- Styrke befolkningens demokratiske motstandskraft. Tillit til myndigheter og lokalsamfunn og kildekritisk tenkning er en viktig beredskapsressurs mot digitale påvirkningsaksjoner og undergraving av demokratiet.
- Styrke egenberedskapen i lokalsamfunnet. DSB anbefaler at innbyggere skal klare seg minst én uke uten strøm og vann. Kommuner kan styrke beredskapen med å etablere alternative løsninger for drikkevann, mat, oppvarming og lokale beredskapslagre.
- Styrke den digitale sikkerheten og beredskapen. Kommunen bør sikre robuste digitale løsninger mot dataangrep og en beredskap for håndtering av alvorlige driftsavbrudd.
- Øve selv og sammen med andre. Felles øvelser med eksterne aktører gir bedre beredskap og øker samhandlingen i krisesituasjoner.

Spørsmål til drøfting:

Hva må vi prioritere i vår kommune/fylkeskommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

Forslag til tiltak/prioriteringer:

- Etablere lokalt beredskapsråd
- Skaffe oversikt over aktuelle uønskede hendelser/scenarioer for Sortland kommune
- Oppdatere overordnet beredskapsplan
- Etablere formalisert samarbeid med eksterne aktører og andre offentlige virksomheter
- Involvere privat næringsliv i arbeidet med totalberedskap for Sortland kommune

Personalmessige forhold
Ikke relevant

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ikke relevant

Økonomiske forhold
Ikke relevant

Folkehelse
Ikke relevant

Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant

KONKLUSJON
Saken drøftes i Formannskapet.

Vedlegg:
Presentasjon - KS debatthefte 2026 - Tid for taktskifte
KS Debatthefte 2026 Tid for taktskifte